

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

8. Confessarius quidamangebatur magnis scrupulis in excipiendis
confessionibus cuiusdam divitis circa praeceptum largiendi eleemosynam.
Tunc ego in eius gratiam hæc ex multis Doctoribus adnotavi. Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

RESOL. VIII.

Confessarius quidam augebatur magnis scrupulis in excipiendis Confessionibus cuiusdam diuitis circa preceptum largiendi eleemosynam. Tunc ego in eius gratiam hæc ex multis Doctoribus adnotavi.

Et in textu huius Resolutionis docetur in quibus, & de quibus diuites teneantur necne largiri eleemosynam in communibus, grauibus, & extremis pauperum necessitatibus. Ex part. 2. tract. 16. & Misc. 2. Resol. 26. alias 28.

1. Primò diuites, etiamsi habuerint superflua, non tenentur, neque sub veniali peccato dare eleemosynas in communi necessitate, qua solent esse quotidiani pauperes. Ita Syluest. Alensis, Armilla, & alij, & ex neotericis Malderus in 2. 2. q. 27. art. 6. dub. 4. prop. 2. Molfesin sum. tom. 1. tract. 1. cap. 16. n. 20. Sotus de iust. lib. 5. q. 8. art. 1. Nauarr. in man. cap. 24. num. 5. & Medina Cod. de elemos. q. 3. Toletus de speum peccatis mort. cap. 36.

2. Secundò, etiam in graui necessitate pauperum, diuites qui habuerint superflua, non peccaret mortaliter, si non præberet in eleemosynam. Hæc opinio mihi placet, illamque docet Gabriel in 4. dist. 16. q. 4. conel. 5. Alensis 4. p. q. 13. memb. 1. cum alijs. & probabilem vocat Malderus in 2. 2. D. Thom. q. 2. art. 6. dub. 4. §. Respondeo.

3. Tertio, etiamsi esset vera opinio DD. asserentium diuites teneri sub mortali præbere eleemosynam, non solum in externa & graui, sed etiam in communi necessitate pauperum, tamen non tenerentur inquirere pauperes, sed solum misereri occurrentibus, & non impedire nimia austeritate, vel alio modo, ne occurrant. Neque etiam tenerentur omnibus communiter indigentibus subuenire, sed aliquibus: nec tenerentur in totum alicuius indigentiam subleuare, sed satis est quid ei dare. Ita Lorca in 2. 2. sect. 3. disp. 39. memb. 2. n. 30. Bonacina de legibus, disp. 3. q. 4. memb. 6. n. 10. Valquez ubi infra, &c.

4. Quarto, notandum est, quòd bona, quæ conseruantur ad acquirendum maiorem statum pro se, & suis consanguineis non dicuntur superflua status: ascensus enim ad superiorem statum, ad necessitatem, & conuenientiam status renocandus est, ita vt ea non censentur superflua, quæ licet excedant mensuram status præsentis, conducere tamen possunt & referuntur, vt homo altiore statum acquirat, & acquiritum conseruet. Ita Valquez opusc. de restit. c. 1. dub. 3. n. 27. & 32. Et ideo in 6. 4. n. 14. asserit, quòd in facultatibus etiam in Regibus, vix inueniuntur superflua status. Vide etiam Nauarr. in sum. c. 24. n. 6. Nauarram de restit. lib. 3. cap. 1. num. 366. Malderum in 2. 2. q. 27. art. 6. dub. 4. verb. contra hanc propositionem, & dub. 6. circa finem.

5. Quintò, diuites cum diminutione, & detrimento proprii status, non tenentur subuenire proximo in extrema necessitate constituto; quia, vt fert opinio grauium DD. quamuis teneat defendere vitam innocentis qui iniuste inuaditur, tamen si graue detrimentum facultatum interueniat, non tenentur. Non ergo diuites tenebitur extremam necessitatem alterius cum graui iactura status depellere. Ita Molfesin in sum. tom. 1. tract. 1. c. 16. n. 28. cum Lorca in 2. 2. sect. 3. disp. 39. memb. 3. num. 39. & Agidio de Coninch de diuitibus supernat. disp. 27. dub. 8. conel. 4. num. 134. & Antoninus 2. p. in. 1. c. 24. n. 5. putauit D. Thomam hanc opinionem tenuisse, & illam etiam tenet Rosella, & Summa Pisana verb. eleemosyna.

6. Ex his apparet, diuites non esse facile condem-

Tom. 1 V.

nandos circa præceptum largiendi eleemosynam, quia non tenentur inquirere pauperes, nec tenentur largiri eleemosynam in communibus necessitatibus, & bona superflua non facile in ipsis etiam ditissimis reperiuntur. Vnde ex his facile Confessarij scrupulos deponere possunt, licet consulere debeant diuitibus, vt eleemosynam pauperibus abundè erogent.

RESOL. IX.

De obligatione diuitum largiendi eleemosynas in graui necessitate proximi de necessarijs ad statum?

Ex quo inferitur Aduocatum teneri sub mortali defendere causam pauperis, quando aliter defendi non potest.

Et notatur, quòd raro contingere potest, vt seculares sub mortali teneantur pauperibus erogare superflua decentia sua. Ex p. 4. ut. 4. & Misc. Ref. 215.

§. 1. TENERI diuitem in graui necessitate proximi, licet non extrema, largiri illi eleemosynam de necessarijs ad statum, docet Sotus, Cano, Victoria, quos citat, & sequitur Bañez in 2. 2. q. 32. art. 2. dub. 4. Valent. hic punct. 4. & alij; & sic ait Bañez: Aduocatus tenetur defendere causam pauperis, quando aliter defendi non potest, & plura alia exempla adducit, & rationes pro hac sumenda sententia, quam puto probabilem, & consulendam.

2. Sed contrariam non minus probabilem esse existimo, quam tueri Caietanus in sum. verb. eleemosyna largitio, Nauarrus c. 24. n. 7. Corduba lib. 1. q. 26. propos. 2. & D. Thom. art. 5. ad 3. vbi explicans quando sit mortale non largiri eleemosynam, ait: Cum pauper euidenti, & vigente necessitate premitur, & diuites habet superflua, etiam secundum statum, Et clarius in corpore articuli: Dare (inquit) eleemosynam de superfluo in præcepto, & dare eleemosynam ei, qui est in extrema necessitate; alias autem eleemosynas dare est in consilio. Ecce sanctus Doctor duos tantum casus agnoscit, in quibus præceptum illud obliget, scilicet cum pauper extreme indiget, & cum quis habet superflua; nomine autem superflui intelligit superfluum secundum statum, vt euidenter constat ex corpore articuli; & alioqui si solum intelligeret superfluum naturæ, cogereremur asserere absolute, & sine ulla limitatione teneri diuites de necessarijs ad statum largiri eleemosynam, etiam in communibus necessitatibus, quod falsum est, & contra omnes Doctores. Confirmatur hæc opinio ex sententia illorum Doctorum asserentium præceptum eleemosynæ, etiam de superfluis naturæ, & status non obligare, saltem sub mortalitatis in extrema necessitate. Ita Alexander p. 4. q. 34. art. 1. Gabriel in 4. dist. 16. q. 4. art. 2. conel. 5. D. Antoninus 2. p. in. 1. c. 24. §. vlt. Rosella verb. eleemosyna, Durandus in 4. dist. 15. q. 6. ad 2. & alij; sed quidquid sit, de hoc, dicendum est probabiliter, quòd quia vnusquisque habet ius, vt viuat sicut decet statum suum: ergo nemo potest illum obligare ad largiendum eleemosynam de his, quæ ad eiusmodi decentiam necessaria sunt, nisi quando proximus est in extrema necessitate. Ad exemplum Aduocati, quod asserit Bañez, respondit Caiet. in 2. 2. q. 61. art. 1. in sola extrema necessitate esse mortale, quòd Aduocatus non defendat causam pauperis, & ita intelligit D. Thomam: sed melius dicendum est, causam pauperis, si grauis sit, defendi debere ab Aduocato sub mortali, quia munus eius hoc est, & alioqui sæpe nihil amittit, sed potius lucrabitur, quia si propterea amitteret lucrum alicuius momenti necessarium ad statum, non teneretur sub mortali: & ita omnia supradicta pro confirmatione huius posterioris sententiæ docet Iacobus Granado in 2. 2. D. Thom. controu. 3. tract. 11. disp. 2. sect. 5. n. 32. & seq.

Sup. hoc in Ref. seq. & pro Aduocato, & alijs inf. in Ref. 17. ad lin. 5.

Sup. hoc in Ref. præterita §. Secundo, & inf. in hac ipsa Ref. §. vlt. in princ. & latè inf. in Ref. 11. & in Ref. 50. §. vlt. paulo post init. verb. Et iniusta. & in alio ver. eius not.